

Datum
2021-06-04

Diarienum
2021/1145
Er referens
M2021/00596

Endast per e-post till:
m.remissvar@regeringskansliet.se,
m.rattssekreterariatet@regeringskansliet.se,
ingrid.backudd@regeringskansliet.se

Remissvar - Skogsstyrelsen om förslaget i promemorian "Ett förbättrat genomförande av MKB-direktivet"

Sammanfattning

Skogsstyrelsen avstyrker förslaget i de delar förslaget rör sådana husbehovstäkter skogsbruket använder för sin skogliga verksamhet.

Yttrande

Skogsstyrelsens synpunkter avser de förändringar som föreslås rörande villkoren för husbehovstäkter för berg, naturgrus, torv och andra jordarter.

Allmänt

De föreslagna förändringarna påverkar förutsättningarna för skogsbruket att anlägga och underhålla skogsbilvägar. Detta kan i väsentlig grad påverka skogsbruket och dess ekonomi liksom andra värden i skogen.¹

Mer än hälften av landets enskilda vägnät utgörs av skogsbilvägar. Vägar möjliggör transport av skogsråvara från skog till industri. Ett väl utbyggt och funktionellt vägnät bidrar därigenom till att förbättra skogsbrukets ekonomi. Det i sin tur ger utrymme för investeringar för ökad tillväxt, vilket i förlängningen har betydelse för samhällets omställning till bioekonomi.

Skogsbilvägar har också betydelse för andra värden i skogen. De tillgängliggör skogen för naturturism, bär- och svampplockning, friluftsliv, jakt med mera. Ett fungerande vägnät är viktigt vid katastrofer som till exempel skogsbrand. Skogsbilvägar kan vidare spela en stor roll för att undvika terrängtransport på mark där körskador annars riskeras.

Frågan om skogsägares tillgång till överbyggnadsmaterial har fått en ökad aktualitet och tyngd genom klimatförändringarna. Minskad tjäle, blötare vintrar och ökad frekvens av häftiga skyfall ställer ökade krav på skogsbilvägarnas bärighet.² Betydelsen av skogsbilvägar i ett ändrat klimat är

¹ Se vidare Skogsstyrelsens rapport 2019:24. Skogsskötsel med nya möjligheter. Rapport från samverkansprocess skogsproduktion.

² Jfr Skogsstyrelsens rapport 2019:23. Klimatanpassning av skogen och skogsbruket. Mål och förslag på åtgärder.

något som återkommande har lyfts i Skogsstyrelsens sektorsvisa dialoger med skogsbrukets aktörer.

Begreppet täkt och husbehovstäkt har oklar legal innebörd

Det saknas en legal definition av täkt och husbehovstäkt som är användbar i detta sammanhang. Om förslaget genomförs med vad det innebär avseende anmälningssplikt, straffansvar och krav på egenkontroll behövs en legal definition, såvida inte all förflyttning oavsett mängd av markmaterial för användning inom fastigheten ska klassas som täkt/husbehovstäkt.

Om förslaget genomförs behövs enligt Skogsstyrelsen en legal definition som är utformad så att materialförflyttning inom fastigheten i normal omfattning för bedrivande av de areella näringarna är tillåtet utan att definieras som anmälningss- eller tillståndspliktig husbehovstäkt. Ett närliggande alternativ är att med stöd av artikel 4.2 i MKB-direktivet införa sådana gränser att de småskaliga husbehovstäkterna även fortsättningsvis undantas från anmälningsskrav (notera dock synpunkten nedan rörande anmälan enligt 12 kap.6 § miljöbalken).

Är det motiverat med en extensiv tillämpning av MKB-direktivet i Sverige avseende husbehovstäkter?

I vilken mån EU kräver MKB för skogs- och jordbrukets täktverksamhet framgår av bilaga 2 till EU:s MKB-direktiv. Där framgår att MKB behövs för stenbrott, gruvdrift i dagbrott och torvutvinning. Vidare finns enligt artikel 4.2 möjlighet för medlemsstaten att fastställa gränsvärden m.m. för när MKB-kravet blir tillämpligt vid sådana verksamheter som avses i den nämnda bilagan.

Skogsstyrelsen uppfattar det därmed som att direktivet/EU inte nödvändigtvis anbefaller MKB vare sig vid småskalig utvinning eller vid utvinning av naturgrus eller andra jordarter.

Med beaktande av det straffansvar och den administrativa börda företagen påförs enligt förslaget och av att åtgärder som väsentligt kan komma att ändra naturmiljön redan idag ska anmälas för samråd och hanteras i enlighet med 12 kap. 6 § miljöbalken, bedömer Skogsstyrelsen att det saknas behov av en svensk tillämpning som går utöver kraven i EU:s MKB-direktiv. Skogsstyrelsen avstyrker därför förslaget.

Skogsstyrelsen är dock öppen för en översyn avseende hur 12 kap. 6 § miljöbalken tillämpas för husbehovstäkter.

Utredning av förslagets påverkan på små företag

Skogsstyrelsen bedömer att den föreslagna regleringen får effekter av betydelse för företags arbetsförutsättningar, konkurrensförmåga och villkor i övrigt. Skogsstyrelsen anser därför att dessa konsekvenser behöver utredas bättre om förslaget ska genomföras trots Skogsstyrelsens synpunkter. Vid utformningen av regler bör i synnerhet beaktas om särskilda hänsyn kan eller bör tas till små företag.

I detta ärende har Herman Sundqvist, generaldirektör beslutat och Lars Hansson, verksjurist varit föredragande. I den slutliga handläggningen har också Eleonora Dufva, enhetschef, och David Ståhlberg, utredare, deltagit.

Herman Sundqvist

Lars Hansson